

Straffelovrådet

Justis- og beredskapsdepartementet

Deres ref.
21/1469

Vår ref.
21/3997

Dato
24.06.2021

Aktsomhetsplikt med straffansvar for dem som lar gjengkriminelles verdier, biler, leiligheter m.m. stå i sitt navn

Straffelovrådet viser til departementets oppdragsbrev 10. mars 2021, der rådet i punkt 2 ble gitt i oppdrag å utrede behovet for en bestemmelse om *aktsomhetsplikt med straffansvar for dem som lar gjengkriminelles verdier, biler, leiligheter m.m. stå i sitt navn*, jf. Stortingets anmodningsvedtak nr. 452, 18. desember 2020.

Frist for tilleggsoppdraget er satt til 1. november 2021.

Straffelovrådet legger til grunn ut fra innledningen i anmodningsvedtaket, der en slik aktsomhetsplikt foreslås som et «tillegg til straffelovens bestemmelser om inndragning av økonomisk utbytte», at det siktes til verdier som er utbytte av straffbar handling.

Straffelovrådet påpeker at straffeloven § 337 første ledd bokstav a om *hvitvasking* rammer bistand til å sikre utbytte av en straffbar handling for en annen. Å oppbevare utbytte for en annen, eller å la slikt utbytte stå i ens navn fremfor lovbrüterens navn, rammes altså allerede av straffelovgivningen, med simpel uaktsomhet som skyldkrav, jf. straffeloven § 340. Dette utgjør nettopp en slik *aktsomhetsplikt med straffansvar* som anmodningsvedtaket etterspør. Denne aktsomhetsplikten gjelder generelt – uavhengig av gjengtilknytning.

Etter rettspraksis om hvitvasking kreves det ikke bevis for de nærmere omstendighetene ved den straffbare handlingen. Det er tilstrekkelig å bevise at det er ytt bistand til å sikre *utbytte av en eller annen straffbar handling*. I rettspraksis har dette blitt formulert som at det er tilstrekkelig for domfellelse å *utelukke lovlig erverv*.

I lys av denne rettstilstanden kan Straffelovrådet ikke se behov for å utrede lovendringer for å etablere en slik straffsanksjonert aktsomhetsplikt som anmodningsvedtaket etterspør.

Straffelovrådet finner grunn til å påpeke at straffelovens bestemmelser om straffbar befatning med, sikring eller tilsløring av utbytte av straffbare handlinger (heleri, hvitvasking og selvvasking), i likhet med reglene om inndragning av utbytte, kan fremstå som lite tilgjengelige. Dette kan utgjøre en begrensning for effektiv anvendelse av reglene i praksis. En gjennomgang av disse reglene kan etter omstendighetene fremstå hensiktsmessig.

Vennlig hilsen

Linda Gröning
leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur